

gesteld, dat er 39 hoofdwerven, verboden waren, en wel: 1) zaaien, 2) ploegen, 3) oogsten, 4) garven binden, 5) dorschen, 7) vruchten zuiveren, 8) malen, 9) zeven, 10) kneden, 11) bakken, 12) wolkammen, 13) wol wasschen, 14) kloppen, 15) verven, 16) spinnen, 17) garen spannen, 18) twee lussen maken, 19) twee draden weven, 20) twee draden schouwen, 21) een knoop leggen, 22) een knoop losmaken, 23) twee steken naaien, 24) twee steken scheuren, 25) een ree vangen, 26) haar slachten, 27) haar de huid aftrekken, 28) haar zouten, 29) haar vel bereiden, 30) de haren afschaven, 31) haar stuk snijden, 32) twee letters schrijven, 33) twee letters uitgeven, 34) bouwen, 35) afbreken, 36) vuur blussen, 37) vuur aansteken, 38) met een hamer plat slaan — en eindelijk 39) van het eene gebied naar het andere dragen.

Maar met dezen eenigszins zonderlingen katalagus van hoofdwerven was men er nog niet.

Men diende ook te letten op wat uit de hoofdwerven volgde.

Zoo waren b. v. maaien en malen verboden, doch wel bezien was het uitplukken van een korenaar reeds „maaien“; en het met zijn handen uit zulk een aardkorrels wrijven, wat was dat anders dan „malen“. Hij, die zoo iets bestond, maakte zich alzoo schuldig aan dubbele schending van het Sabbat.

Dus was de Israelitische Sabbat geworden toen de Christus onder Israël optrad.

Doch hierover in een volgend artikel.

„Overgeleverd in de handen der zondaren“.

Toen kwam hij tot zijne discipelen, en zeide tot hen: Slaapt nu voort, en rust. Ziet, de ure is nabij gekomen, en de Zoon des menschen wordt overgeleverd in de handen der zondaren.

Mattheüs 26:45.

Daarin dat het „Woord vleesch is geworden“ of dat de „Zoon Gods“ als „Zoon des menschen“ verscheen, lag op zichzelf geen vernedering. De nadering en toenadering van den Schepper tot zijn schepsel verheft het creatuur en trekt Hem, door Wien alle dingen zijn, niet neer.

Maar heel anders stond dit, nu op deze wereld de ellende woonde, in verband daarmee dat de zonde woonde in het hart van den mensch.

Nu toch, en daarom, werd elke toenadering zelfvernedering, elk genadebetoon nederbuigende goedheid, en elk ingaan in ons menselijke existentie een zelfvernedering.

De apostel betuigt het zelf aldus: Die „nichthalen vernedigd“ heeft, de gestaltenis eens dienst knechts aangenomen hebbende; en die, niet anders, „nichthalen vernedigd“ heeft, gehoorzaam geworden zijnde tot in den dood.

Eeniglijk het „ontvangen van den Heiligen Geest, geboren uit de maagd Maria“ biedt dan ook den sleutel tot het heilig mysterie, hoe het Woord vleesch worden kon, en met onze ellende in gemeenschap kon treden, zonder tegelijk in gemeenschap te treden met onze zonde.

Ons vleesch nam Hij aan, onze menselijke natuur, en daarom had Hij deel aan de nederheid, aan de zwakheid, aan de inzinking en de ellende, waaraan de mensch, niet als creatuur, maar als gevallen creatuur onderworpen is.

Op Thabor, in de verheerlijking, legde onze Heiland een oogenblik de vernedering des lichaams af, om te schitteren in glorie; en voor altoos brak Hij met onze zwakheid toen hij verrees en opvoer ten hemel.

Maar in de Kribbe, in den Tempel, te Kapernaum, te Bethsaida en in Gethsemane heeft hem onze zelfverzakking aan en verkeer Hij in den staat der vernedering.

Niet de zondige achtergrond van onze zelfverzakking ging op Hem over. Hij is en blijft de Heilige. Geen zonde drong ooit uit onze gevallen natuur in zijn volstrekt heilig bestaan door. Hoe ook dit zondige hem poogde te naderen en in hem te dringen, het stuitte onverwidelijk op het pantsier zijner Heilichheid af.

Maar de zelfvernietiging en de zelfvernedering was er al de dagen zijns levens op aarde. Er was het zelf willen in nadering en aanraking komen niet alleen met onze schepsel-natuur, maar met onze gevallen natuur; een daarin willen doordringen tot dood en vloek.

En eerst als de nadering zoover voort is geschied, dat de Zoon Gods en des menschen Zoon zelf sterft, en sterft aan het vloekhout, komt 't keerpunt en treedt de heerlijkheid in. Zoo is het één proces van steeds voortgaande vernedering van de Kribbe tot het Kruis, en in dat proces is er aldoor een steeds voortgaande benadering van de diepte der ellende.

Een toenadering, waarin het groote keerpunt in het feit ligt, dat hij, na Gethsemane, uit den toestand der persoonlijke vrijheid overging in den toestand van onvrijheid, toen hij „overgeleverd werd in de handen der zondaren“.

Wij, zelf onrein, kunnen er ons nauwelijks indenken, hoe het komen tot ons geslacht, het ingaan in onze natuur, en het verkeer onder niets dan zondaren, voor Jezus drie en dertig jaren lang, reeds op zichzelf, één lijden is geweest.

Iets daarvan voelt, wie zelf in beschaafden, redelijk hoogstaanden kring levende, zich een oogenblik begeeft in de kringen der spotters, misdadigers en roekeloos onzedelijken. Dan overvalt u bij wat ge ziet en aanhoort, onwilkeurig een huivering, en ge voelt u als aan een giftige besmetting, als aan dierlijke wildheid ontkomen, als ge in uw eigen woning weer met vrouw en kinderen in het gebod gast.

En dit nu, maar in tienvoudige scherpte, is de gestadige gewaarwording geweest, waaronder Jezus verkeerde heeft zoolang hij op aarde was, uitgeroerd alleen de oogenblikken, dat hij zich kon terugtrekken in de woestijn om in het gebod met zijn God te zijn.

Zelfs in den kring van zijn jongeren verliet hem die huivering niet.

De afstand tusschen Jezus heilig innerlijk bestaan en de menschenwereld waarin hij optrad, was zoo overgroot.

Maar tot op Gethsemane bleef dan voor 't minst nog de persoonlijke vrijheid.

Jezus was wel meermalen bedreigd. Ze hadden hem wel willen steenigen. Ze zonden wel politie

op Jezus af, om de hand aan hem te slaan. Maar dit alles deelde niet. Zijn ure was nog niet gekomen. En Jezus bleef vrij.

Hij ging waar hij wilde. Hij trok zich terug als de aanvechting al te pijnlijk werd. Hij herleeft in de eenzaamheid en in de ure des gebeds.

Maar met Gethsemane komt ook hier een einde aan, en het is hierin dat de betekenis van Gethsemane uitkomt. Hier was het niet een bidden om zich vrij te maken, maar een bidden om zich over te geven.

Slaapt nu voort, want de Zoon des menschen zal overgeleverd worden, overgeleverd in de handen der menschen, overgeleverd in de handen van menschen die zondaren zijn.

Overgeleverd worden is de diepe krenking ondergaan, dat anderen macht over u verkrijgen; dat ge ophoudt vrij man te zijn; dat ge uit de vrije wereld in de banden overgaat.

Reeds dit nu is voor elk man van een een aangrijpend oogenblik. Het tast onzen persoon, het tast ons bestaan, onze vrijheid, onze beschikking over ons zelve aan.

Maar onvergelijkelijk sterker moest dit Jezus aangrijpen, hem die macht over alles had, die de Koning van het Godsrijk was, en wien gegeven was alle macht in hemel en op aarde.

Ieder voelt, dat het reeds op aarde voor een Vorst, voor een Koning, voor een Keizer iets veel bitterder is, als men hem gevangen neemt, dan voor een gewoon burger. En hier overkomt dit niet aan den Koning, maar aan den Koning der koningen.

De ellende waartoe hij uit Goddelijken liefdrang is ingegaan, grijpt hem aan, overmant en vermoestert hem.

En hij, die dit alles met één wenk, met één woord van zich kon weren, laat dit toe, laat dit worden, moet dit toelaten, want hij wordt overgeleverd.

Overgeleverd naar Gods bestel, ingevolge Gods raad. Hier is het begin van het van God verlaten worden.

Het is of hij uit de hand des Vaders, door den Vader zelf, in de handen van de zondaren wordt overgegeven, meer nog, overgeleverd, d. w. z. overgegeven opdat ze met hem doen naar hun boosen wil.

Hij wordt overgeleverd in hun handen. Dit is hier letterlijk te verstaan.

Toen de koning van Pruisen keizer Napoleon gevangen nam, wist Napoleon vooruit, dat hij met vorstelijke eer zou bejegend worden, en dat geen menschenkind zich aan zijn persoon vergripen zou.

Maar hier is het een overleveren van Jezus in de handen der zondaren.

Ze zullen de hand aan hem slaan, ze zullen hem het spotkled omhangen, ze zullen hem de doornenkroon in het matte hoofd drukken, ze zullen het kruis op hem leggen, na hem geestesdood te hebben, en dan zullen ze hem uitkleeden en hangen aan het kruis.

De vrijheidsberooving gaat over in handtastelijk geweld. Hij wordt overgeleverd niet alleen in hun macht, maar in hun handen, opdat de menselijke hand zich aan hem veroorloofde, wat menselijke boosheid als wraak begeert.

En daarom staat er bij: in de handen der zondaren.

Misschien kent gij zelf personen, die u haten, die met nijd tegen u vervuld zijn, die u zouden willen verdoen, maar die ge ontwijkt, die ge mijdt, van wie ge u verre houdt.

Welnu, denk het dan in, dat ge in een eenzaam vertrek, zonder dat iemand u bij kon staan, aan de woede van deze uw haters waart overgeleverd, — zou het niet ontzettend zijn?

En zoo nu is uw Heiland overgeleverd. Overgeleverd aan wie Hem haatten met den bittersten haat, aan wie er op uit waren om hem te kwellen, te terven, te hoonen, en te niet te doen. Hij de Heilige overgeleverd aan de zondaren, opdat de opwoelende zonde in het boose menschenhart zich alles tegen hem zou kunnen veroorloven, wat boosheid slechts kan uitdenken.

„In de handen der zondaren“, dat was voor Jezus het ontzettende. Dat was het wat hij in Gethsemane had voorgevoeld. Dat was de drink beker.

En toch, Jezus treedt niet terug. Huivering heeft zijn ziel in Gethsemane gekend. De weeten van het lijden zijn, eer het kwam, in volle klaarheid en in heldere bewustheid over zijn ziel getogen, toen hij, voorover gestort, sneekte tot zijn Vader.

Maar gesterkt door het gebod, en gesteund door Gods engelen, heeft hij zich toen laten overleveren, ja, heeft hij zich laten overgeleverd in de handen der zondaren.

En heel de lijdenshistorie getuigt het ons, wat de handen der zondaren aan dien overgeleverden Zoon des menschen dorsten bestaan.

Amsterdam, 14 April 1905.

Artikel XIII.

Onze kerkelijke pers maakt zich in deze dagen verdienstelijk door de ingekomen rapporten voor de a. s. Synode niet alleen uitvoerig te bespreken, maar ook aan een welwillende kritiek te onderwerpen.

Met name de uitvoerige studie, die Dr. Wagenaar in de *Zuider Kerkbode* wijdde aan de voorgestelde revisie der Kerkenorde, verdient de aandacht der Synode, en wij hopen, dat Dr. Wagenaar de leden der Synode in de gelegenheid zal stellen van deze kritiek kennis te nemen. Nu de revisie der Kerkenorde eindelijk aan de orde is gesteld, is het zeker wenschelijk, dat deze revisie zoo grondig mogelijk zij, en de Kerken zullen goed doen, met hetgeen door Dr. Wagenaar is opgemerkt, ernstig te overwegen.

Ook de kritiek op het rapport in zake Art. XIII der D. K. O. is ons daarom welkom. Op de Synode te Middelburg is staande de Synode en zonder dat vooraf genoegzame gelegenheid bestond om in de pers van gedachten te wisselen, een nieuwe koers vastgesteld in zake de verzorging der emeriti-predikanten en de predikanten-weduen en -wezen. Dat deze nieuwe koers principieel juist was en ook praktisch veel betere resultaten heeft afgeworpen dan het vroeger gevolgde stelsel, staat naar onze overtuiging vast. In hoofdzaak is het nieuwe rapport dan ook op diezelfde beginselen opgebouwd, en het eenige verschil ligt alleen hierin, dat de lijnen nog consequenter zijn doorgetrokken.

De bezwaren, die aan dit stelsel verbonden zijn, zijn zeker niet gering, en dat van ver-

schillende zijden die bezwaren worden uitgesproken, is goed. Deputaten zullen eer de Synode saamkomen nog wel van antwoord dienen, en zoo kunnen de kerken met kalm beraad kieren, of zij voort willen gaan op den te Middelburg ingeslagen weg, dan wel een anderen koers willen inslaan.

Aan deputaten kunnen wij gerust de verdediging van hun rapport overlaten. Zij zijn er mans genoeg voor. Slechts ééne opmerking veroorloven wij ons. De kritiek vergeet over het algemeen, dat aan deputaten was opgedragen het beginsel in Art. XIII der D. K. O. neergelegd, duidelijk uit te werken, en een regeling voor te stellen, die op dat beginsel rustte. Wanneer men nu bezwaar heeft tegen dit beginsel, dan dient de kritiek zich niet te richten tegen dat rapport, maar tegen Art. XIII zelf, en te worden aangehouden, dat dit Art. onze K. O. niet met de Schrift en de Gereformeerde beginselen overeenstemt. Maar zoo lang men Art. XIII der K. O. onaangestaan laat, schijnt het ons niet billijk toe, tal van praktische bezwaren aan te voeren tegen het ingediende rapport, terwijl deze bezwaren feitelijk tegen Art. XIII zelf gelden.

Ons Gereformeerd stelsel van kerkregering is zeker in de praktijk niet altijd het gemakkelijkst. Op de Synode te Dordt merkte de Engelsche bisschop, die de Episcopale Kerk vertegenwoordigde, op, dat onze Nederlandsche Kerken nooit aan zulk een innerlijken strijd zouden blootgesteld zijn geweest, wanneer men maar bisschoppen aan het hoofd der kerk had gehad, die terstond aan die twisten een einde hadden kunnen maken. Maar onze vaders hebben zich daardoor niet laten misleiden. Volgens hen moest niet de gediensheid der praktijk, maar Gods Woord beslissen. En ze wilden liever al de bezwaren dragen, die aan de presbyteriale kerkregering verbonden waren, dan ook maar in het minst van de zuivere lijn der beginselen afwijken.

Zoo moet het ook onder ons zijn.

Seminarie of Staatsfaculteit?

1.

Het op den voorgrond dringen van de quaestie der theologische faculteit achten wij een heugelijk teeken des tijds.

Dat in steeds breeder kring de oogen opengaan voor den onhoudbaren toestand waarin de theologische faculteit aan de Rijksuniversiteit verkeert, toont, dat er een frischer wind over onze vaderlandse ervaar. Het conservatisme, dat zich lijdelijk bij den gegeven toestand neerlegt, naar geen beginselen vraagt, maar alleen heil zoekt in betere bezetting der katheders, is de gevaarlijkste vijand voor alle gezonde ontwikkeling. Wij zijn daarom dankbaar dat bij de Wet op het Hooger Onderwijs de verplichting aan de Regeering is opgelegd, om binnen een zekeren tijd de reorganisatie der theologische faculteit ter hand te moeten nemen. En hoe ernstiger het thans aangelegd gemaakt vraagstuk onderzocht en van alle zijden overwogen wordt, hoe liever het ons zijn zal.

In de eerste plaats komen hierbij in aanmerking de adviezen, die door de confessionele partij in de Hervormde Kerk en de hoogleeraren der theologische faculteiten gegeven zijn. Dr. Daubanton gaf zijn advies, breed gedocumenteerd, in het licht. En ook Prof. Valetton heeft thans in *Onze Eeuw* meegedeeld, welke adviezen hij aan de Synode heeft gezonden. Terwijl bij de beraadslaging in de Tweede Kamer genoegzaam bleek, welken weg de partij van Dr. Vos en Dr. Hoedemaker wil inslaan.

Zoo klaart allengs de lucht op en komen de verschillende meningen in afgeronden vorm naast elkander te staan.

In hoofdzaak staan daarbij twee stelsels tegenover elkander. Het stelsel van de Staats-faculteit en dat van de kerkelijke seminaria.

De eerste groep dringt alleen aan op herstel der theologische faculteit. Zoals ze thans bestaat, bevredigt ze niemand. Men wil daarom dat de Regeering de theologische faculteit weer encyclopaedisch juist zal ordenen, met name aan de Dogmatiek haar eereplaats zal teruggeven en deze faculteit, die tot dusverre godsdienstwetenschap in plaats van theologie doceerde, weer tot een theologische faculteit maken zal. Maar de Regeering moet dit alles doen; zij heeft de taak om bij de wet te regelen, hoe deze faculteit moet worden ingericht; zij heeft de vakken vast te stellen, waarin onderwijs zal gegeven worden; zij heeft de professoren te benoemen en te ontslaan.

Over het algemeen oordeelt men voorts, dat deze Staats-theologische faculteit op grond van historische rechten en praktische overwegingen in dienst moet gesteld worden van de Hervormde Kerk. De Roomsche Kerk heeft haar eigen seminaria; de Gereformeerde Kerken de School te Kampen en de Vrije Universiteit; de overige kleine kerkgenootschappen hebben eveneens reeds haar eigen inrichtingen; alleen de Hervormde Kerk heeft dus behoefte aan deze Staats-theologische faculteit. Gelijik wel van zelf spreekt, schuilt daarachter tevens de idee, dat de Hervormde Kerk als de „vaderlandse kerk“ alleen recht heeft op de officiële begunstiging der Regeering. Roomschen, Gereformeerden, Mennonieten, Lutherischen enz. zijn „bijwoners“, die geduld worden, maar die op een plaats aan de Lands-hoogescholen geen aanspraak hebben.

Lijfrecht daartegenover staat het gevoelen der andere groep, die thans haar bezielden woordvoerder vond in Prof. Valetton. Volgens hem kan de Overheid in een land als het onze, waar ze geen professie doet van een bepaalde religie, ook niet een theologische faculteit voor een bepaalde Kerk in stand houden. Een theologische faculteit, die niet uitgaat van een bepaalden dogmatischen

grondslag en niet met de belijdenis van een bepaalde kerk in verband staat, kan niet als kweekschool voor de a. s. dienaren der Hervormde Kerk dienst doen. En waar nu de Overheid een theologische faculteit met een bepaalde confessionele kleur niet kan in stand houden zonder in strijd te geraken met haar eigen neutraal karakter, acht Prof. Valetton geen anderen uitweg mogelijk dan dat de Staat de theologische faculteit geheel en al loslate en zij uit de rij der Staatsfaculteiten geheel verdwijne.

De Kerk moet dan door oprichting van seminaria in de opleiding harer dienaren voorzien. Natuurlijk kan zulk een seminarie gevestigd worden in een Universiteitsstad en op verschillende manieren met de universiteit in uitwendig verband worden gezet, maar ze blijft toch kerkelijke school, haar hoogleeraren worden door de kerken benoemd, de gang van het onderwijs door de kerken bepaald, alle zeggenschap over deze school berust bij de kerken alleen.

Aan beide voorstellen liggen natuurlijk dieper liggende beginselen ten grondslag, die heel de opvatting van den Staat, het nationale leven, de eenheid der wetenschap, de roeping der Kerk en de plaats der theologie raken. Wat in de gegeven adviezen tot dusverre ontbreekt is echter die diepere opvatting, waardoor deze beginselen tot klaar en helder bewustzijn kunnen komen. Men blijft meestal in de praktische overwegingen hangen, laat zich min of meer bewust leiden door het belang van zijn eigen kerk en neemt niet dat hoogere standpunt in, waardoor alleen ons ons volk en de wetenschap gebaat kunnen worden.

Reeds uit één feit blijkt dit zonneklaar. Van hoeveel belang het ook zijn moge, dat de theologie zuiver onderwezen wordt, een goed Gereformeerde belijdt toch, dat alle wetenschap een gave Gods is en daarom dienen moet tot verheerlijking van Zijn naam. Alzoo lief heeft God de wereld gehad, d. w. z. niet alleen enkele menschen, maar heel de rijke schepping, die uit Gods handen is voortgekomen met al de in haar wonende krachten, gaven en talenten, dat Hij zijn eeniggeboren Zoon heeft gezonden, opdat een iegelijk die in Hem geloof, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Het dualisme van den Wederdooper, die een absolute scheiding maakt tusschen natuur en genade, schepping en herschepping, wereld en kerk, is daarom in strijd met Gods Woord. De Zoon is gekomen niet om een nieuwe schepping in het leven te roepen, maar om de werken des Vaders te herstellen.

Wanneer in onze dagen zoo sterk en zoo eenzijdig de nadruk gelegd wordt op herstel der theologische faculteit alleen, dan ligt daarin een niet gering te schatten gevaar. Zeker, in de theologische faculteit komt de corruptie het sterkst en het ergstelijk aan den dag. Wanneer de mannen, die groepen zijn om de kennis Gods uit Zijn Woord te onderwijzen, dat Woord aan de visie van de moderne kritiek onderwerpen, de grondwaarheden van het Christelijk geloof ondermijnen, van Christus' Godheid en Zijn zoendood niets willen weten, zelfs betwijfelen of Christus ooit heeft bestaan, dan is het te begrijpen, dat tegen zulk een theologische faculteit zich in de eerste plaats het verzet richt van al wie voor Gods Woord leeft.

Maar wie om deze reden voor herstel der theologische faculteit ijvert en de andere wetenschappen aan het ongelooft prijsgeeft, bewandelt niet de Gereformeerde, maar de Doopersche paden. Het bederf heeft minstens even sterk doorgewerkt in de Literarische en Juridische, de Medische en Natuurkundige faculteit. De leerstellingen, die daar aan onze studenten onderwezen worden, gaan uit van beginselen, die even lijfrecht indruischen tegen het Woord Gods. En waar men optreedt met de leuze: Heel het volk en heel de Kerk moet tot Christus worden teruggebracht, daar is het een stuitende inconsequentie, wanneer men op het gebied der wetenschap alleen oog heeft voor de theologische faculteit.

Predikantenconferenties.

Wat er omgaat in de theologische wereld blijkt wel het best uit de onderwerpen, die op de predikantenconferenties behandeld worden.

Als teeken des tijds mag daarom wel gelden het agendum voor de vergadering van moderne theologen, die 2 en 3 Mei te Amsterdam saamkomen zullen:

1. Prof. H. Y. Groenewegen: Is er aan de openbare universiteit plaats voor een leerstoel in de dogmatiek?

2. Prof. B. D. Eerdmans: Het paganistisch karakter der hedendaagse orthodoxie.

3. Dr. C. B. Hylkema: Hoe te oordeelen over de pogingen van modern-godsdienstige zijde om het besef van zonde te verlevendigen?

4. Prof. L. Knappert: Moet een streng wetenschappelijke vorming voor a. s. predikanten noodzakelijk worden geacht?

5. P. B. Westerdijk: Hoe heeft de moderne richting te oordeelen over en wat kan zij leeren uit den opgang der theosofische beweging?

Vooral het tweede punt belooft belangrijk te worden.

Het paganistisch karakter der hedendaagse orthodoxie.

Natuurlijk staat Prof. Eerdmans te hoog, om hier te denken aan het bekende straat-jongensargument.

We wachten daarom met belangstelling het betoog af, waarin deze moderne hoogleeraar, die aan geen wonder geloof, die Christus verwerpt, die met heel het historische christendom gebroken heeft; ons zal aantoonen, dat de hedendaagse orthodoxie paganistisch, d. i. heidensch, is.

De conferentie te Zeist.

Van 3—7 Mei a. s. zal te Zeist de wereld-conferentie van Christelijke studenten plaats vinden.

Ook wij voldoen gaarne aan het verzoek der Nederlandsche Christelijke studenten-vereeniging, om de aandacht op deze conferentie te vestigen.

Het is toch een verblijvend teeken, dat de Christenstudenten uit alle landen de waarheid begrepen hebben van het woord: „Eendracht maakt macht“, en daarom een bond hebben opgericht, die alle volkeren en naties omvat. Iets van de catholiciteit van het Christendom wordt daarin openbaar. En al mag onder die catholiciteit natuurlijk de zuiverheid van het eigen beginsel niet lijden, we verbliden ons er in, dat ook onze Gereformeerde studenten aan deze conferentie deelnemen. Dat verrijkt den blik onzer jonge mannen; geeft aanleiding om vriendschap te sluiten met degenen die eens geroepen zullen worden in andere landen als leiders der Christelijke actie op te treden, en schenkt hun gelegenheid, om ook in dezen kring de kracht van het Calvinisme te doen gelden.

Wat de historie dezer conferentie aangaat, meenen we niet beter te kunnen doen, dan met hier over te nemen, wat d. B. in de *Gereformeerde Kerk* daaromtrent mededeelt:

De Conferentie gaat uit van de roeg. Wereld-federatie van Christen Studenten, die in 1895 werd geconstitueerd. Toen toch waren op verzoek van enkele reeds bestaande nationale Vereenigingen op het kasteel Wadstena aan het Wattermeer in Zweden afgevaardigden van verschillende landen samengekomen en daar werd het internationale verband gelegd.

Een Amerikaan, Mr. John R. Mott, werd algemeen en reisend secretaris der Federatie en was al gauw de ziel der wereldomvattende beweging. In het volgende jaar begon hij zijne eerste reis om de wereld, overal tot elkander brengende en organiserende wat hij van leven vond en elders weer slapenden opwekkend tot nieuw leven.

Tegenwoordig zijn elf nationale of internationale bewegingen bij de Federatie aangesloten en omvat zij onder meer de volgende landen: Noorwegen, Zweden, Finland, Denemarken, samen vormende de Scandinavische groep, Engeland, Duitsland, ieder op zich zelf, dan Nederland, België, Frankrijk en Zwitserland als internationale groep, Italië, Zuid Afrika, Amerika (Veren. Staten en Canada), Australië, Indië, en Ceylon, China, Japan en ten slotte de groep van landen zonder nationale organisatie als Rusland, Turkije, Egypte, Brazilië, Argentinië enz.

Om de 2 jaar komen afgevaardigden van al die landen (t. z. j. en een kleine 30) samen tot een Wereldconferentie, waar dan de resultaten en plannen overwogen worden en de bestuurszaken worden afgedaan. 't Springt in het oog, hoe al die verschillende volken elkaar kunnen helpen en ten voorbeeld strekken. Men leert elkaar kennen, treedt in correspondenties, leest elkaanders tijdschriften en boeken en leeft zoo met elkaar mee als één groote beweging.

Sinds 1895 zijn er nog 4 van die Conferenties gehouden en wel in 1897 te Williamstown (Veren. Staten), in 1898 te Eisenach, in 1900 te Versailles, in 1902 te Sorø (Denemarken). Sedert Williamstown hebben ook wij op al die Conferenties afgevaardigden gehad.

In 1902 werd het algemeen bijlijkt goedgeoordeeld, dat de volgende Conferentie nu eens in Azië zou gehouden worden, en Tokio werd dan ook aangewezen als plaats van samenkomst. Edoch, de gruwelijke oorlog is gekomen en heeft ook dit belet. Toen de onmogelijkheid van Japan onder deze omstandigheden bleek, heeft onze Vereeniging (onze N.C.S.V.) hare gastvrijheid aangeboden en deze werd geaccepteerd.

Dank zij de hulp van velen, in de eerste plaats van de Broedergemeente in Zeist, hopen wij de Conferentie thans naar behooren te kunnen ontvangen. De Broedergemeente toch stelde, gedevraagd, haar kerkgebouw voor onze vergadering ter beschikking, en veel logies werd ons in Zeist aangeboden.

En zoo hopen wij dan op den 3den Mei a. s. van alle windstreken afgevaardigden van Studenten-Vereenigingen (± 95) te zien samenkomen, om daar de belangen te bespreken van de Studentenwereld en hare behoeften aan Verlossing en Heiligmaking.

Allelei onderwerpen zijn op het programma te vinden, o. a. hoe het best ingang te vinden onder de Russische Studenten en ook hoe onder de Studenten de waarachtige belangstelling in de zending te versterken. Zuiver geestelijke, zomin als geheel praktische vraagstukken ontbreken niet.

De vergaderingen zijn uit den aard der zaak niet publiek; alleen zal Zondagmiddags 7 Mei om 3½ uur een openbare, voor ieder toegankelijke bijeenkomst worden gehouden in de Broederkerk, waar o. a. de secretaris, Mr. John R. Mott, zal spreken.

Mag de N.C.S.V. rekenen op de belangstelling en het gebod der Gemeente?

Bij die laatste vraag sluiten wij ons van harte aan.

Financieel steun is zeer zeker ook gewenscht, en de penningmeester der regeringscommissie, de heer H. C. Rutgers, Keizersgracht 192, zal dankbaar elke gave in ontvangst nemen.

Maar wat onze jonge mannen bovenal begeeren, is de sympathie en het gebod van het volk des Heeren.

Moge de samenkomst te Zeist rijke vruchten afwerpen en de Nederlandsche conferentie in de annalen der wereldfederatie als een der meest gezegende worden geboekt!

Apologie.

Onze Roomsche landgenooten hebben een goed werk gedaan.

Ze hebben een vereeniging opgericht, onder den naam *Petrus Camillus*, die zich ten doel stelt, een reeks apologetische werken in het licht te zenden, waarin op populaire wijze het Christendom verdedigd zal worden tegen de aanvallen van het ongelooft.

Geloofsverdediging schrijft deze vereeniging in haar vandel. Het is haar niet in de eerste plaats te doen om polemieken met de Protestanten over de dogmatische geschillen die tusschen beide kerken in

controvers zijn. Maar steeds toenemend tendom de bestrijding ondermijnen van de en zedelijkheid, de opheffen. De nood daartoe. En in 2000 om een een beiden lang, kunnen wij poging van harte to.

De beide eerste vereeniging liggen recensie.

Dr. Th. M. VI het seminarie te „inleidend geschrift *Apologie of Geloof*, serie zelve open van den bekenden p.

Th. Bendorp over geloofswaardigheid e getiteld *Legende of*.

Over dit laatste zijn, Pater Bendorp de inspiratie der Se tracht aan te toone bewijzen, dat de l komen betrouwbaar bewijzen, vooral om der zoogenaamde a oudste kerkvaders, t aan, hoe de moderni tie de historische ti heeft. Trouwens, opmerkt, de nieu geleerden in het l dan ook schoorvoe op wat voor enkele nog als „wetenscha vast te staan, en logie in Nederland en tand vast aan e ons land reeds lan beschouwd. Maar deeren, dat pater toon dit alles zijn ging om op de fide betrouwbaarheid v loof aan hun inh voor ons aan erns De Roomsche Ap andere paden dan wat principieel sa schillend standpunt over de traditie en fidei wordt ingenom.

Van ingrijpende naar onze schattig dat de hoogleeraar hoogleeraar toont. hoogte te zijn, n gische literatuur met de heerschen bied der rechtsw schap, geneeskund Hij toont aan nu verderfelijke leer ders der officiële gepropageerd wor lijk het is, dat l zijde geprotesteerd leest, zal den schr schuldigen van la van „een volslagen dendoms.“ Metten nog te zwak, w geweest, die en re bij het Christend loofsprofeuten onze Ten slotte zij

Deze poging van R meerden tot ee om dit werk niet onze Roomsche la brochures, letterk saam, om de „me ons volk te proj geen tijd, dat o den ploeg wordt d der elkaner ove geschilpunten, die woordenlijstij d worden in beroer gen,“ die met de gen in geen het ondertusschen ga volk verloren en kracht in, die va te gaan.

Als het zout s zal het gezouten

Da. Littooy gaat *Kerkblad* op waart weer aan de ord bespreken.

Hij doet het e persoonlijk schrijf richtte:

„k Veroorloof mi dat door mij gezet maar niet dat doe breede zou geantwo goeden omvang so ste, wanneer met wezenlijk verschil, geven en in 't licht

Op de vraag: „ten f“ heb ik reer streeks uit de bel haald, daarom nog en veel minder n belijdeninschriften t zijn immers niet i Schrift. Uit de Schi gen in de belijden Een uit de vele b

Op de vraag van is Christus begrav daarmede te beti ven was“.

Met den hoogte (nie zijne leerredes wat schraal uitge dit, de ander dat het antwoord dat t dat „graf eene onte zonde is“ E is begraven, om overwinen, maar rijk der dooden,